

MÜZİK ÖĞRETMENİNİN MESLEKİ BECERİSİ AÇISINDAN ARMONİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Prof. Dr. Turan SAĞER, İnönü Üniversitesi
Engin GÜRPINAR, İnönü Üniversitesi

1. Giriş

Armoni; ahenk, uyum anlamına gelen Yunanca kökenli “ Harmonia “ kelimesinden gelmektedir. Kısa bir tanımını yapacak olursak iki ya da daha fazla sesin aynı anda duyulmasıdır. Müziğin üç öğesinden biri olan armoni, bir öğrenim alanıdır. Seslerin ilerleyiş ilkelerini inceleyen uyum bilimi ve sanatına armoni denir. Armoni bir sistemdir. Bu sistemin sanatsal incelikleriyle öğrenilmesi, genelde birkaç yıllık bir süreci gerektirir. Armoni öğrenimi, bestecilik eğitiminin esas konularından biridir. Öte yandan çalgı ve ses sanatçılarının da büyük ölçüde yararlandığı bir bilim ve sanat alanıdır. Onu geliştirmek isteyen müzikçilerin armoni kitaplarına yönelmesi ve sistemli bir çalışmaya girişmesi gerekir.

Yukarıda yer verilen tanım ve yaklaşımlardan da anlaşılacağı gibi armoni eğitimi, müzikle ilgili her meslek grubunu ilgilendiren, bilim ve sanatın kesiştiği bir alandır. Bir öğretilir. Bir sistematığı vardır ve öğrenilmesi için bir sürecin yaşanmış olması gerekir. Bir beceridir. Çünkü uygulamalı yanı vardır ve kuram aşamasını aşarak beceriye dönüşmüş olması beklenir.

Bugün “ Geleneksel Armoni” olarak nitelenen ve özellikle klasik çağ (1750-1820) ile romantik çağda (1810-1900) egemen olan çokseslendirme yönteminin ilk örnekleri barok çağın başlangıcı sayılan 1600 yıllarına kadar uzanmaktadır.

Rönesans (1450-1600) ve barok (1600-1750) çağın en önemli çokseslendirme yöntemi olan “Kontrapunt”taki “Yatay Çokseslilik” olgusuna karşıt olarak, aynı anda tınlayan seslerin “dikey” ilişkisine dayanan armonik çokseslendirme, bütün barok çağ boyunca kontrapuntla yan yana (kimi zaman da iç içe) kullanılmış olmasına karşın, kullanılan yöntemin teknik yanı ile ilgili yazılı açıklamalar ilk kez 1722 yılında Jean Philippe Rameau tarafından yapılmış konunun teknik yanını ifade eden “armoni bilgisi” terimi de bilindiği kadarıyla ilk kez G.A. Sorge’nin “Armonik Özet ya da Armoni Bilgisi” (Compendium harmonicum oder...Lehre von de Harmonie, 1760) başlıklı kitabında kullanılmıştır. Böylece, pratikteki armonik çokseslendirme, müzik yaşamına girişinden yaklaşık

yaklaşık yüzü aşkın yıl sonra belirli bir kurama bağlanmaya başlamış ve Rameau'nun 1722 yılından başlayan kuramsal açıklamalarını öteki kuramcıların açıklamaları izlemiştir.

Müzik öğretmenliği lisans programlarının amacı, “ İlköğretim ve ortaöğretime yönelik genel müzik eğitiminin hedeflerine uygun olarak başta ders içi olmak üzere ders dışı, okul içi ve dışındaki bütün müziksel etkinlikleri verimli ve etkili bir şekilde yürütebilecek müzik öğretmeni yetiştirebilmektir.” Müzik öğretmeni, öğrencilerine bilgiyi en doğru şekilde aktarıp şarkının veya çalgının güzelliğine dikkatleri çekebilmeli, onları müzik yapmaya ve yaratmaya heveslendirebilmelidir.

Müzik öğretmenliği programlarında yer alan müzik kuramları eğitimi kapsamın olması gereken dersleri alan müzik öğretmeni adaylarının davranışlarında ne tür değişiklikler beklenir/beklenmelidir? Sorusuna aşağıdaki yanıtlar verilebilir.

Müzik yazısını doğru ve güzel yazabilme,

Müzik yazısını doğru ve anlamına uygun okuyabilme-seslendirebilme,

Dikey ve yatay oluşumları duyabilme,

Çokseslilikteki örgüyü çözümleyebilme, ,

Müzik öğretmenliği mesleğinin vazgeçilmez eşlik çalgılarını yaratıcı eşlikleme anlayışıyla etkili kullanma,

Müziği derinlikli dinleme,

Görüldüğü gibi İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programının başarıyla uygulanmasını gerçekleştirebilecek nitelikte müzik öğretmeni yetiştirmede Müzik Kuramları Eğitimine düşen görev oldukça fazladır.

Müzik kuramlarının bir alt alanı olan armoni dersinde kazanılan bilgiler, mesleki hayatın birçok alanında kullanılabilir. Bu alanların başında okul şarkılarını yaratıcı bir şekilde eşlikleyebilme, bu şarkıları insan sesi veya ikinci bir çalgı için çokseslendirebilme (en azından iki seslendirebilme), tek sesli bir eserin içindeki gizli çok sesliliği duyabilmek olarak ifade edebiliriz. Özellikle müzik öğretmeni, müzik dersinin önemli bir boyutu olan kulaktan şarkı öğretimini mutlaka bir çalgı eşliğinde yapmalıdır. Bu çalgı da en uygun olarak klavyeli, çokseslilik esasına dayalı bir çalgı olmalıdır. Böylelikle öğrenci şarkıya, çalgıya ve çok sesliliğe ilgi duyacaktır, dikkat çekme üst düzeyde olacak ve hedefine uygun bir şarkı öğretimi gerçekleşecektir. Müzik öğretmenin okul şarkılarına yaratıcı ve etkili bir şekilde eşlik edebilmesinin, çalgısına hakimiyeti ile birlikte önemli bir unsuru da yeterli bir armoni bilgisine sahip olabilmektir ve sistemli bir armoni dersi almış olan bir müzik öğretmeninden bu davranışları kazanmış olması beklenir.

Dr. Bilgin'in “İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi” adlı çalışmasında Ankara’ da görev yapan müzik öğretmenlerine uyguladığı anket müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde verilen armoni ve piyano eğitimi ile ilgili önemli bulgular ortaya çıkarmıştır.

“ Müzik eğitiminde kullanılan kaynaklarda eşlikli şarkıların yeterince yer almadığı, okul şarkılarının eşliklenmesinin müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerisine bırakıldığı,

Müzik öğretmenlerinin yaklaşık yarısının öğrettikleri şarkılara piyano ile eşlik yapabildikleri,

İlk kez notasıyla karşılaştıkları, ya da ilk kez duydukları bir ezgiye piyano ile eşlik yapabilmek bakımından kendilerini kısmen ya da çok az yeterli bulduklarını,

Örneklem grubunun yarısı, armoni dersini kapsam ve içerik bakımından müzik öğretmenin okul şarkılarını eşliklemeye yönelik bilgi ve becerilerini geliştirmede yeterli bulmadıklarını,

Piyano Eğitiminin, kapsam ve içerik bakımından müzik öğretmenin okul şarkılarını eşliklemeye yönelik bilgi ve becerilerini geliştirmede yeterli bulmadıklarını,

Armoni dersinin işlenişindeki öğrenci yoğunluğunun bu dersin hedeflerinde öngörülen davranışların kazandırılmasında olumsuz etkisinin olduğunu,

Armoni ve piyano derslerinde piyano eşlikli okul şarkısı örneklerini inceleme ve uygulama çalışmalarına yeterince yer verilmediğini,

Piyano Eğitimi repertuarında yer alan eşlik modellerinin, okul şarkılarının eşliklemesinde de kullanılabileceğine ilişkin bilgilendirmelere yer verilmediğini göstermektedir.”

Bu araştırmada müzik öğretmenin mesleki becerisiyle ilgili olarak armoni eğitiminin önemini belirten bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığı okullarına bağlı çalışan müzik öğretmenleri, örneklemini ise Malatya Merkezinde çalışan 60 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Bu müzik öğretmenleri rastlantısal olarak seçilmiş, her birine 15 sorudan oluşan tutum ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 17 paket programı kullanılarak frekans, yüzde ve geçerli yüzde olarak analiz edilmiştir.

2. Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde armoni eğitime yönelik görüşler değerlendirilmeye çalışılmıştır. Müzik öğretmenlerine armoni eğitimi, kapsamı ve mesleki beceriye etkisiyle ilgili tutum ölçeği uygulanmıştır.

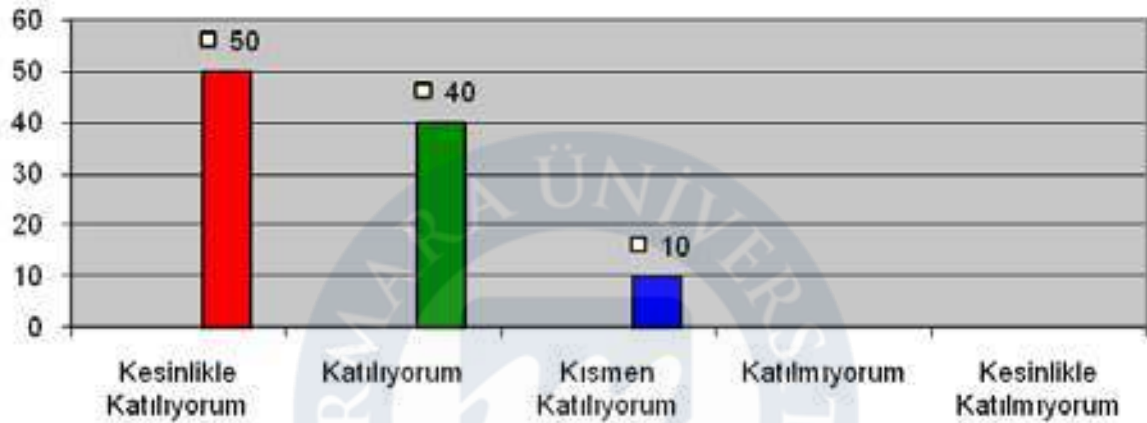
“Armoni dersi, okul şarkılarının eşliklemesinde müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerisini arttırmakta mıdır?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 1- Armoni dersi , okul şarkılarının eşliklemesinde müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerisini arttırmaktadır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılıyorum	30	50,0	50,0	50,0
Katılıyorum	24	40,0	40,0	40,0
Kısmen Katılıyorum	6	10,0	10,0	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Ankete katılanlar, bu değerlendirmeye % 50 oranında **kesinlikle katılıyorum**, % 40 oranında **katılıyorum** seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu sonuç armoni dersinin, müzik öğretmenleri tarafından okul şarkılarını eşlikleme konusunda temel bir ders olarak görüldüğünü göstermektedir.

Grafik 1- Armoni dersi , okul şarkılarının eşliklenmesinde müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerisini arttırmaktadır.

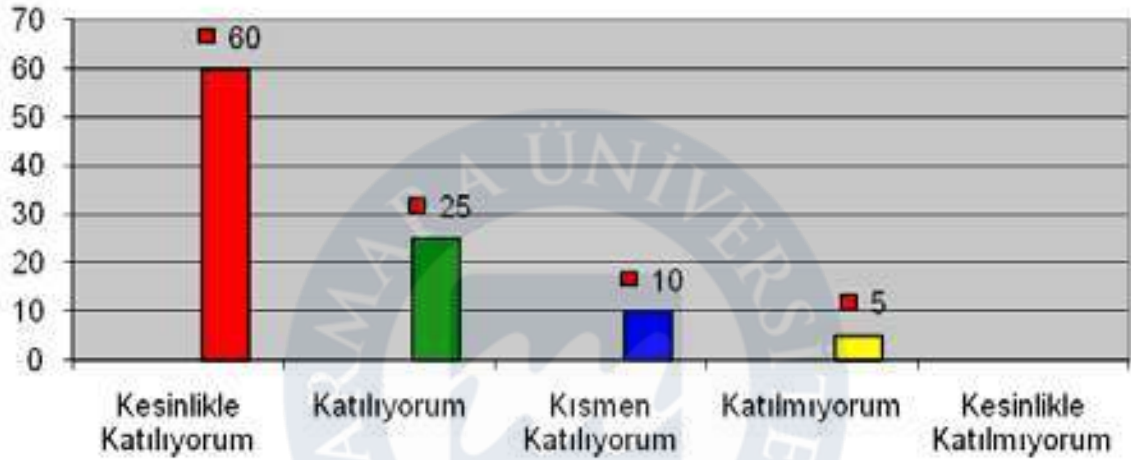
“Armoni dersinin, okul şarkılarının eşliklenmesinde müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerisini arttırmaktadır.” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir

Tablo 2- Armoni dersinin, okul şarkılarının eşliklenmesinde müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerisini arttırmaktadır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılıyorum	36	60,0	60,0	60,0
Katılıyorum	15	25,0	25,0	25,0
Kısmen Katılıyorum	6	10,0	10,0	10,0
Katılmıyorum	3	5,0	5,0	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Bu soruya, toplamda % 85 oranında bir katılım sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç okul şarkılarına piyano, org, gitar gibi çoksesli çalgılarla eşlik yapılabilmesinin temelinde armoni dersinin olduğunu göstermektedir.

Grafik 2- Armoni dersinin, okul şarkılarının tuşlu bir çalgı veya gitar ile eşikleme yapılmasında önemli bir rolü vardır.

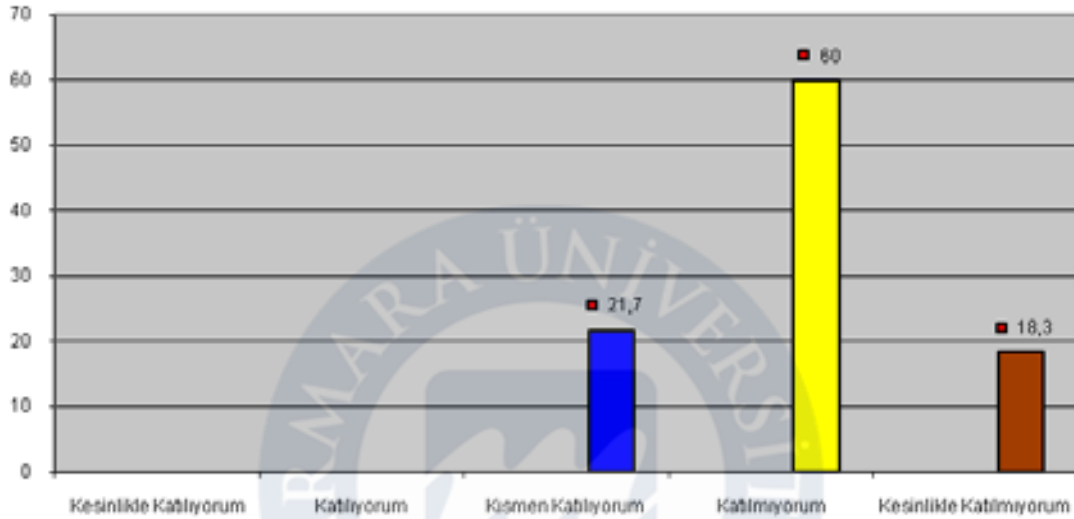
“Armoni dersi, kapsam bakımından okul şarkılarını eşikleme için yeterli değildir?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 3- Armoni dersi,kapsam bakımından okul şarkılarını eşikleme için yeterli değildir.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılmıyorum	36	60	60,0	81,7
Kısmen Katılıyorum	13	21,7	21,7	21,7
Kesinlikle Katılmıyorum	11	18,3	18,3	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Bu soruya verilen cevapların oluşturduğu toplamdaki **% 78,3 oranındaki** katılmama seçeneği, müzik öğretmenleri tarafından, armoni dersinin okul şarkılarını eşikleme için kapsam bakımından yeterli olduğunu göstermektedir.

Grafik 3- Armoni dersi, kapsam bakımından okul şarkılarını eşikleme için yeterli değildir.

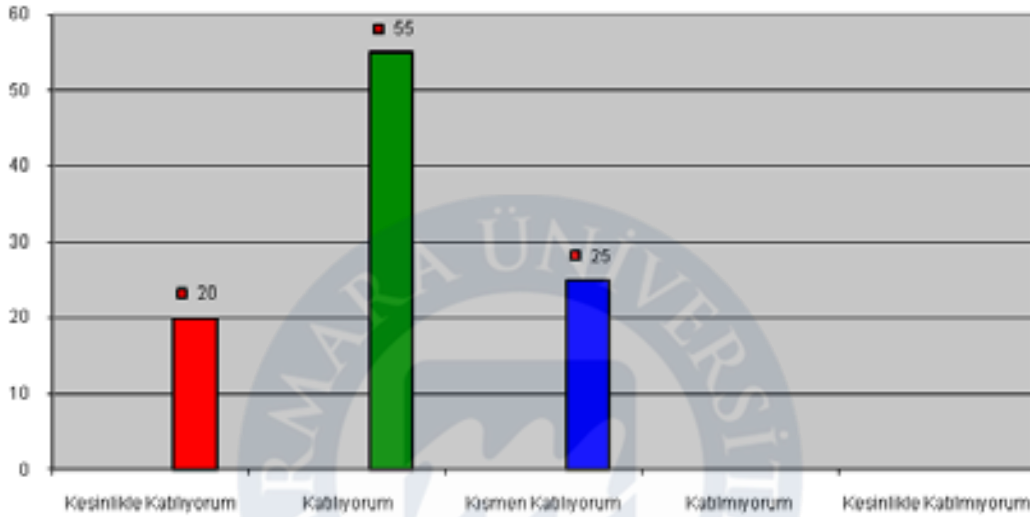
“Armoni dersinde uygun öğretim ortamları oluşturulmadığı için dersin hedeflerinde öngörülen davranışlar öğrencilere kazandırılmamakta mıdır?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 4- Armoni dersinde uygun öğretim ortamları oluşturulmadığı için dersin hedeflerinde öngörülen davranışlar öğrencilere kazandırılmamaktadır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılıyorum	33	55,0	55,0	75,0
Kısmen Katılıyorum	15	25,0	25,0	25,0
Kesinlikle Katılıyorum	12	20,0	20,0	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Toplamda ortaya çıkan **% 100 oranındaki katılma seçeneği**, müzik öğretmenlerinin armoni dersinde uygun öğretim ortamlarının oluşturulmadığı yönündeki fikrinin kuvvetli bir şekilde destekler niteliktedir.

Grafik 4- Armoni dersinde uygun öğretim ortamları oluşturulmadığı için dersin hedeflerinde öngörülen davranışlar öğrencilere kazandırılmamaktadır.

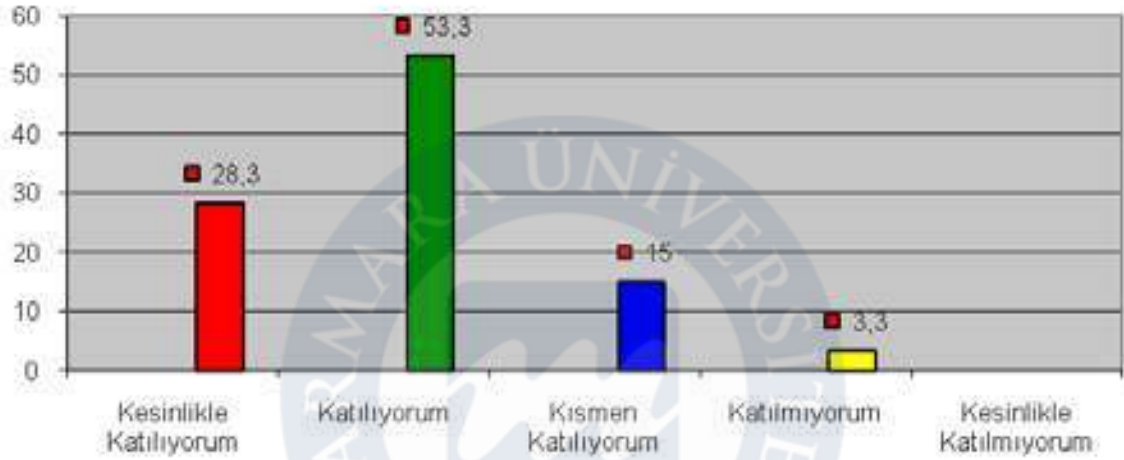
“Armoni derslerinde okul şarkılarının tuşlu çalgılarla veya gitar ile eşlikli olarak söylenmesine yeterince yer verilmemekte midir?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 5- Armoni derslerinde okul şarkılarının tuşlu çalgılarla veya gitar ile eşlikli olarak söylenmesine yeterince yer verilmemektedir.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılıyorum	32	53,3	53,3	81,7
Kesinlikle Katılıyorum	17	28,3	28,3	28,3
Kısmen Katılıyorum	9	15,0	15,0	96,7
Katılmıyorum	2	3,3	3,3	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Bu soruya verilen cevapların oluşturduğu toplamda % **96,7 oranındaki katılma** ,okul şarkıları eşikleme çalışmalarında tuşlu çalgılar, gitar gibi çoksesli çalgılarla yeterli çalışmaların yapılamadığı görüşünü desteklemektedir.

Grafik 5- Armoni derslerinde okul şarkılarının tuşlu çalgılarla veya gitar ile eşlikli olarak söylenmesine yeterince yer verilmemektedir.

“Tuşlu çalgılar veya gitar ile okul şarkılarının eşliklemesi konusunda armoni dersinde yeterince bilgi ve beceri kazandırılmamakta mıdır?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

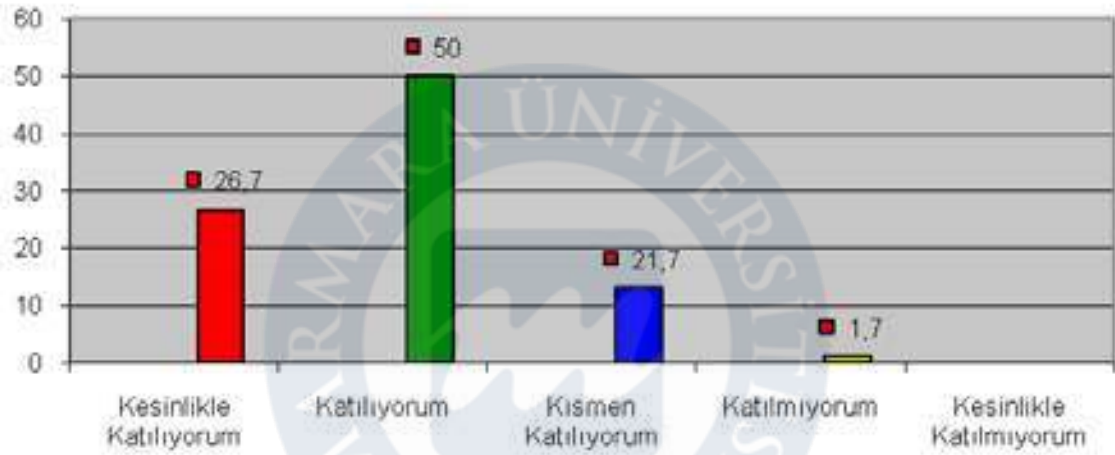
Tablo 6- Tuşlu çalgılar veya gitar ile okul şarkılarının eşikleme konusunda armoni dersinde yeterince bilgi ve beceri kazandırılmamaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılıyorum	30	50,0	50,0	76,7
Kesinlikle Katılıyorum	16	26,7	26,7	26,7
Kısmen Katılıyorum	13	21,7	21,7	98,3
Katılmıyorum	1	1,7	1,7	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Bu soruya verilen cevapların oluşturduğu yüzdelerin dağılımında % **21,7** oranında

kısmen katılma, % **76,7** oranında katılım vardır. Bu sonuç, armoni dersinde okullarda kullanılabilecek çoksesli çalgılarla eşlik yapabilme becerisini geliştirme üzerinde yeterli çalışmaların yapıldığını göstermektedir.

Grafik 6- Tuşlu çalgılar veya gitar ile okul şarkılarının eşikleme konusunda armoni dersinde yeterince bilgi ve beceri kazandırılmamaktadır.

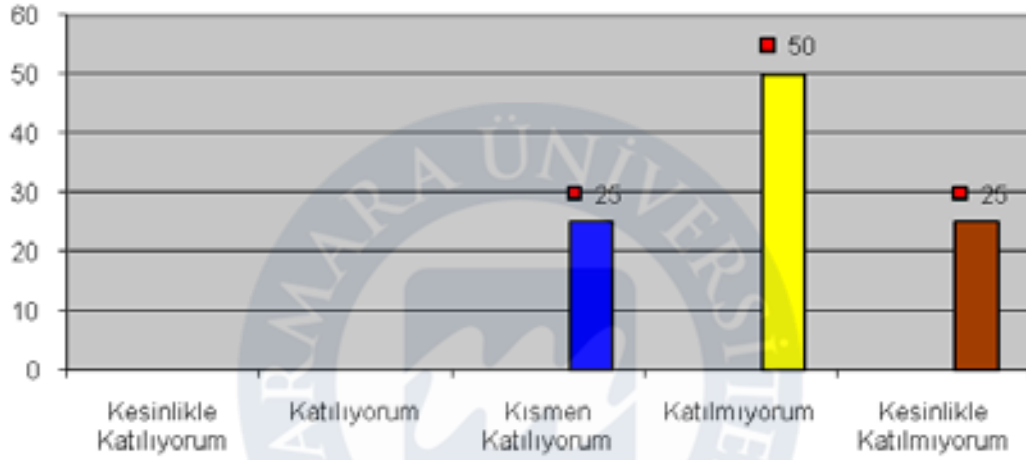
“Armoni dersinin öğretiminde eşlik modelleri yeterince öğretilmekte midir?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 7- Armoni dersinin öğretiminde eşlik modelleri yeterince öğretilmektedir.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılmıyorum	30	50,0	50,0	75,0
Kesinlikle Katılmıyorum	15	25,0	25,0	25,0
Kısmen Katılıyorum	15	25,0	25,0	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Eşlik modelleri üzerinde yeterince durulmamaktadır görüşüne toplamda **% 75** oranında katılım olmuştur. Bu sonuç armoni dersinde eşlik modelleri üzerinde fazla durulmadığını gösteriyor.

Grafik 7- Armoni dersinin öğretiminde eşlik modelleri yeterince öğretilmektedir.

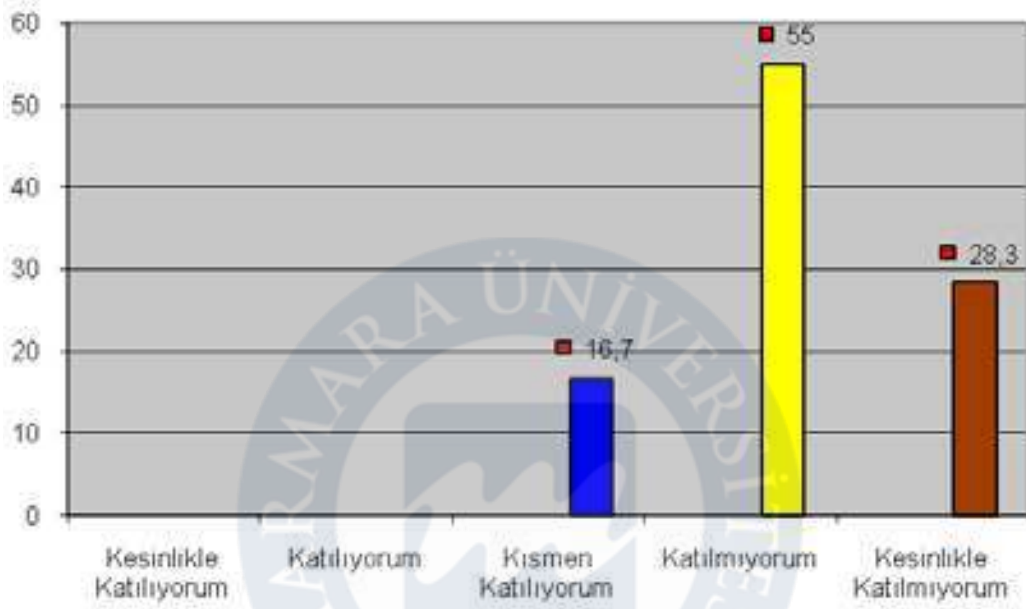
“Armoni dersinde “eşlik” örnekleri üzerinde yeterince durulmakta mıdır?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 8- Armoni dersinde eşlik örnekleri üzerinde yeterince durulmaktadır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılmıyorum	33	55,0	55,0	83,3
Kısmen Katılmıyorum	17	28,3	28,3	28,3
Kısmen Katılıyorum	10	16,7	16,7	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Bu soruya müzik öğretmenlerinin **% 16,7’si kısmen katılıyorum** derken, **% 83,3** oranındaki bir çoğunluğu eşlik örnekleri üzerinde yeterli çalışmaların yapılmadığı düşüncesindedirler.

Grafik 8- Armoni dersinde eşlik örnekleri üzerinde yeterince durulmaktadır.

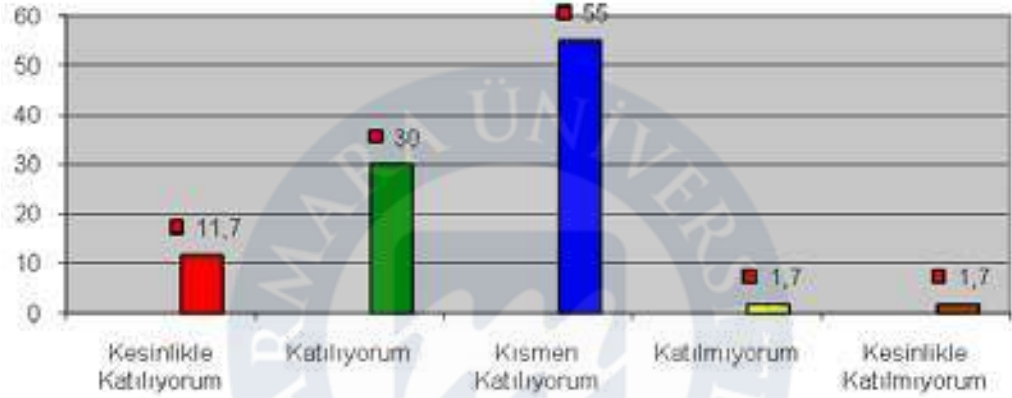
“Armoni dersinde, piyano üzerinde eşliklemeye yönelik, kadanslarla bağlantılı olarak, uygun parmak numaraları kullanımı üzerinde yeterince durulmamakta mıdır?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 9- Armoni dersinde, piyano üzerinde eşliklemeye yönelik, kadanslarla bağlantılı olarak, uygun parmak numaraları kullanımı üzerinde yeterince durulmamaktadır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kısmen Katılıyorum	33	55,0	55,0	96,7
Katılıyorum	18	30,0	30,0	41,7
Kesinlikle Katılıyorum	7	11,7	11,7	11,7
Katılmıyorum	1	1,7	1,7	98,3
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1,7	1,7	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Bu soruya verilen cevapların oluşturduğu oranlarda kısmen katılanların oranı **% 55’tir**. Bununla birlikte toplamda **% 41,7 oranında** katılma , **% 3,4 oranında** katılmama vardır. Bu sonuçlara göre armoni dersindeki eşikleme çalışmaları sırasında uygun parmak numaralarının kullanımına daha fazla özen gösterilmesi gerekmektedir.

Grafik 9- Armoni dersinde, piyano üzerinde eşliklemeye yönelik, kadanslarla bağlantılı olarak, uygun parmak numaraları kullanımı üzerinde yeterince durulmamaktadır.

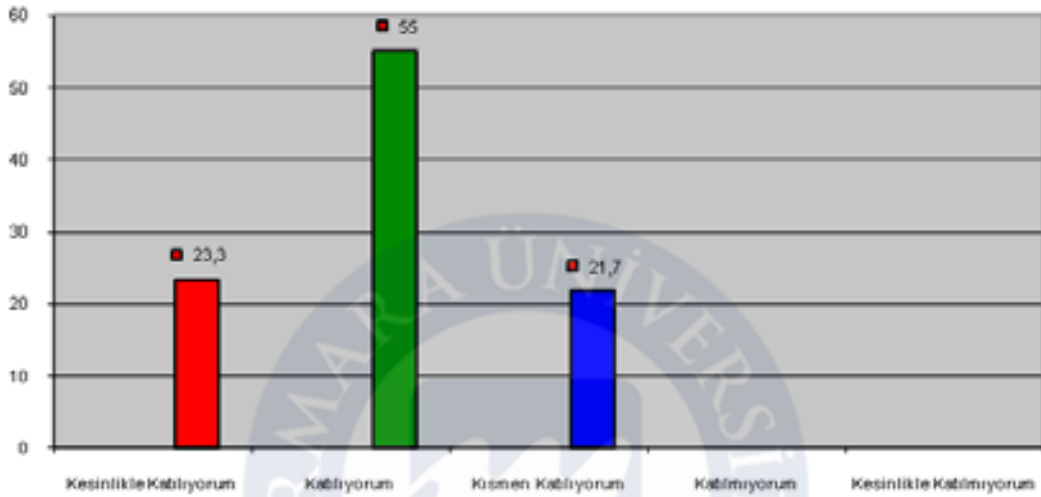
“Armoni dersinde kuram ile uygulama arasında ilişki kurulamamakta mıdır?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 10- Armoni dersinde kuram ile uygulama arasında ilişki kurulamamaktadır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılıyorum	33	55,0	55,0	78,3
Kesinlikle Katılıyorum	14	23,3	23,3	23,3
Kısmen Katılıyorum	13	21,7	21,7	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Ortaya çıkan sonuçlardan yola çıkarak şunu söyleyebiliriz: % **88,3 oranındaki katılma** ve % **21,7 oranındaki kısmen katılma** eğilimi armoni dersinde teori ve pratik arasında ilişki kurmada büyük bir sorun yaşandığını göstermektedir.

Grafik 10- Armoni dersinde kuram ile uygulama arasında ilişki kurulamamaktadır.

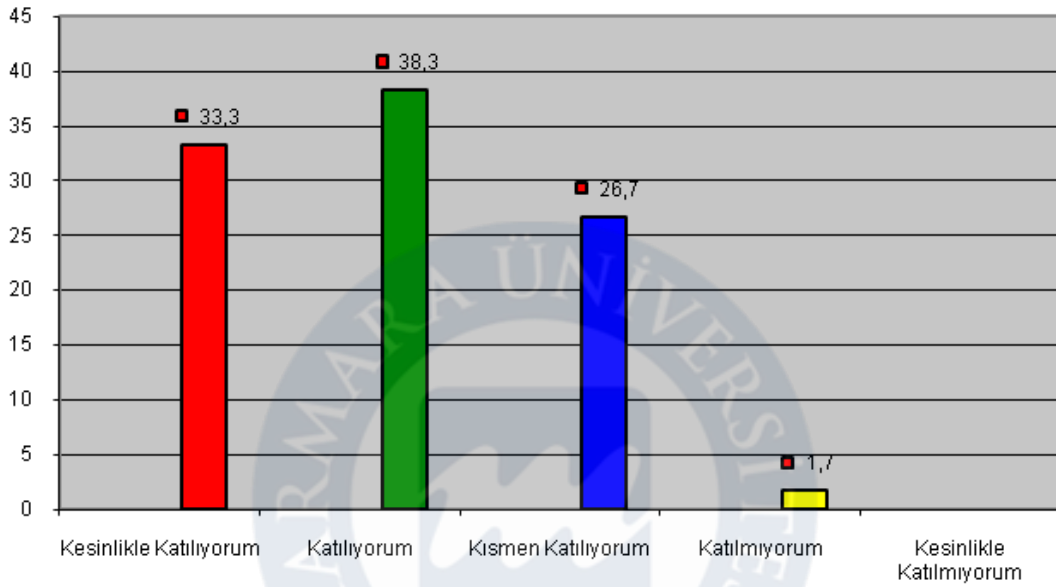
“Armoni dersi, öğrencilere çok sesli müziği sevdirmede oldukça etkili olan bir ders midir?.” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 11- Armoni dersi, öğrencilere çok sesli müziği sevdirmede oldukça etkili olan bir derstir.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılıyorum	23	38,3	38,3	66,7
Kesinlikle Katılıyorum	20	33,3	33,3	26,5
Kısmen Katılıyorum	16	26,7	26,7	28,3
Katılmıyorum	1	1,7	1,7	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Çok sesliliğin tanınp sevilmesinde armoni dersinin etkili olduğu görüşü % 71,6 oranında destek bulmuştur.

Grafik 11- Armoni dersi, öğrencilere çok sesli müziği sevdirmede oldukça etkili olan bir derstir.

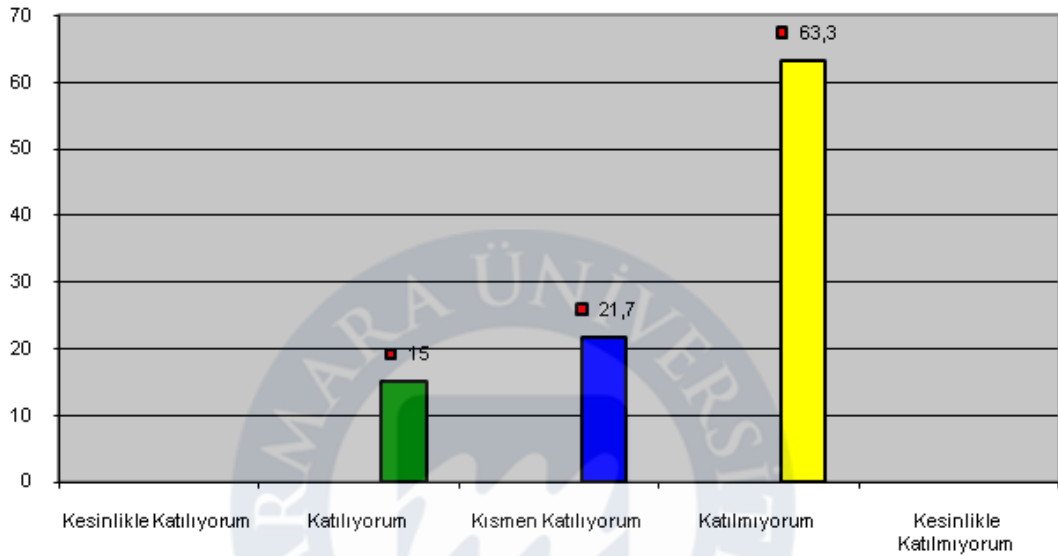
“Armoni ders programının içeriği müzik öğretmeni yetiştirmeye uygun değil midir?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 12- Armoni ders programının içeriği müzik öğretmeni yetiştirmeye uygun değildir.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Katılmıyorum	38	63,3	63,3	78,3
Kısmen Katılıyorum	13	21,7	21,7	21,7
Katılıyorum	9	15,0	15,0	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Müzik öğretmenlerinin **yarısından fazlası**, armoni dersinin içerik bakımından müzik öğretmenliğine bir tezat oluşturmadığı görüşünü desteklemektedir. Bu değerlendirmeye cevap veren öğretmenlerin **% 15’i** bu görüşü desteklemediklerini belirtmişlerdir.

Grafik 12- Armoni ders programının içeriği müzik öğretmeni yetiştirmeye uygun değildir.

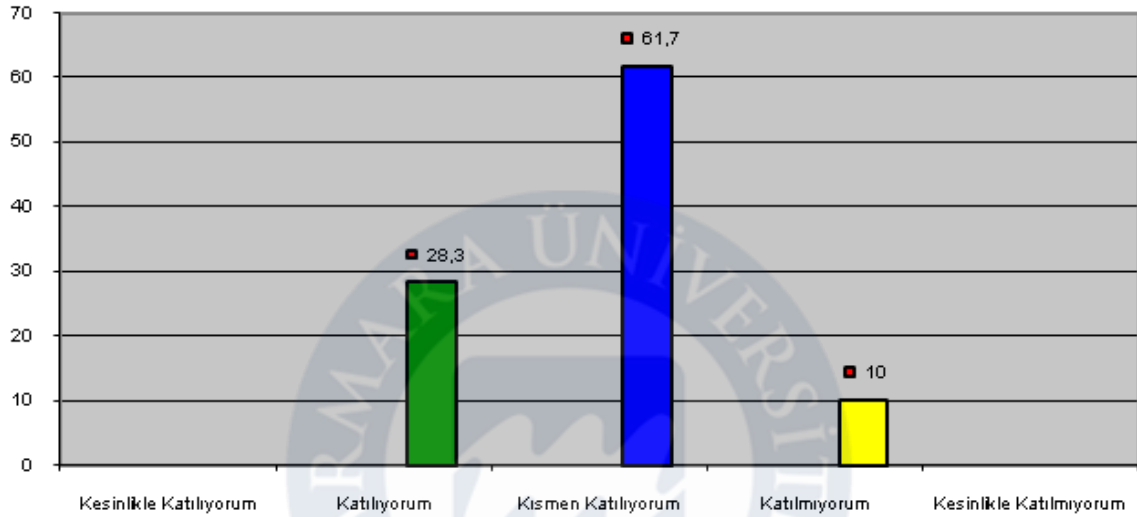
“Armoni dersinde kazanılan bilgiler, ilk defa karşılaşılmış olan bir ezgiyi piyano, gitar gibi çoksesli bir çalgı ile eşikleme konusunda yeterli beceri kazandıramamakta mıdır?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 13- Armoni dersinde kazanılan bilgiler, ilk defa karşılaşılmış olan bir ezgiyi piyano,gitar gibi çok sesli bir çalgı ile eşikleme konusunda yeterli beceri kazandıramamaktadır.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kısmen Katılıyorum	37	61,7	61,7	90,0
Katılıyorum	17	28,3	28,3	28,3
Katılmıyorum	6	10,0	10,0	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Armoni dersinde elde edilen bilgilerle **ilk defa** karşılaşılmış olan bir ezgi, okul şarkısı gibi müzik örneklerine çokseslilik özelliği olan çalgılarla eşlik yapabilme değerlendirmesine müzik öğretmenlerinin % **61,7**’si kısmen katılırken % **28,3**’ü katılıyorum seçeneğini tercih etmişlerdir.Katılmıyorum seçeneği % **10 oranında** kalmıştır.Bu sonuçtan yola çıkarak Müzik öğretmenlerinin genel olarak armoni dersinde edindikleri bilgilerin ilk defa karşılaştıkları bir müzik örneğini eşiklemede yeterli beceriyi kazandırmadıkları görüşünü savunduklarını söyleyebiliriz.

Grafik 13- Armoni dersinde kazanılan bilgiler, ilk defa karşılaşmış olan bir ezgiyi piyano,gitar gibi çok sesli bir çalgı ile eşlikleme konusunda yeterli beceri kazandırılmamaktadır.

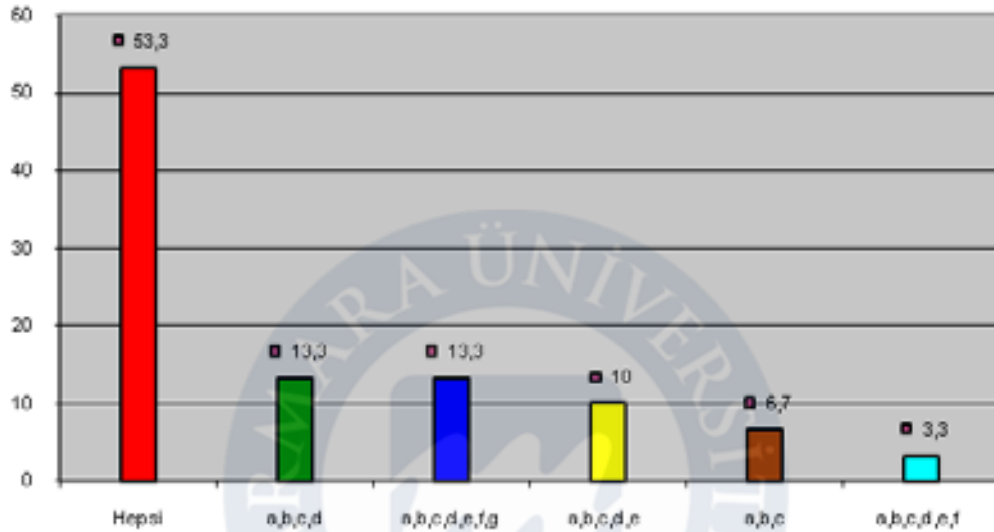
“Aşağıdaki armoni dersi içeriği başlıklarından hangisi veya hangilerinin kavranması müzik öğretmenin mesleki becerisine olumlu yönde katkı sağlar mı?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 14- Aşağıdaki armoni ders içeriği başlıklarından hangisi veya hangilerinin kavranması müzik öğretmenin mesleki becerisine olumlu yönde katkı sağlar.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Hepsi	32	53,3	53,3	53,3
a,b,c,d	8	13,3	13,3	20,0
a,b,c,d,e,f,g	8	13,3	13,3	46,7
a,b,c,d,e	6	10,0	10,0	10,0
a,b,c	4	6,7	6,7	6,7
a,b,c,d,e,f	2	3,3	3,3	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Bu soruya verilen cevapların oranlarına baktığımızda, müzik öğretmenlerinin yarısından fazlasının armoni dersinde verilen konu başlıklarının tamamının kavranmasının, müzik öğretmenin mesleki becerisine olumlu yönden katkı sağladığını düşündüğünü söyleyebiliriz.

Grafik 14- Aşağıdaki armoni ders içeriği başlıklarından hangisi veya hangilerinin kavranması müzik öğretmenin mesleki becerisine olumlu yönde katkı sağlar.

- a) Dizi, tonalite ve aralık bilgisi b) Akor bilgisi, bağlanışları ve kadanslar
c) Akorların çevrimleri d) Akora yabancı sesler
e) Dominant Yedilisi f) Dominant Dokuzlusu
g) Yan basamaklar h) Alterasyon
i) Modülasyon

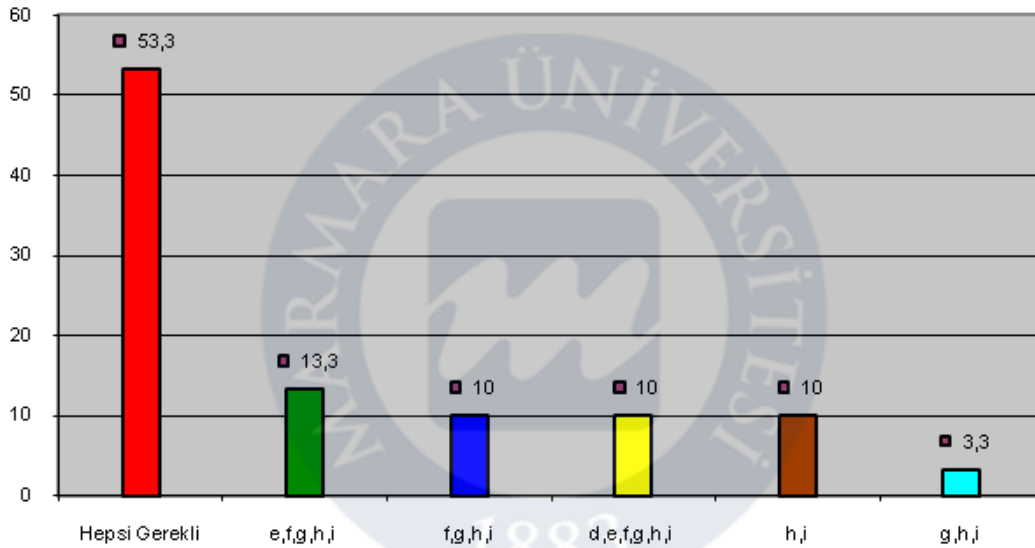
“Aşağıdaki armoni dersi içeriği başlıklarından hangisi veya hangilerinin müzik öğretmenliği programında verilmesini gereksiz buluyorsunuz?” sorusuna müzik öğretmenleri aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Tablo 15- Aşağıdaki armoni dersi içeriği başlıklarından hangisi veya hangilerinin müzik öğretmenliği programında verilmesini gereksiz buluyorsunuz.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Hepsi Gerekli	32	53,3	53,3	53,3
e,f,g,h,i	8	13,3	13,3	36,7
f,g,h,i	6	10,0	10,0	23,3
d,e,f,g,h,i	6	10,0	10,0	46,7
h,i	6	10,0	10,0	10,0
g,h,i	2	3,3	3,3	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Müzik öğretmenlerinin **yarısından fazlası** bütün konuların öğrenilmesini müzik öğretmenin mesleki becerisi için gerekli olduğu ve bütün konuların öğrenilmesi gerektiğini desteklemişlerdir. Armoni dersinin içeriğiyle ilgili son iki değerlendirme oranları, müzik öğretmenlerinin yarısından fazlasının ders içeriğini gereksiz görmeyip uygun bulduklarını ortaya koymaktadır.

Grafik 15- Aşağıdaki armoni dersi içeriği başlıklarından hangisi veya hangilerinin müzik öğretmenliği programında verilmesini gereksiz buluyorsunuz.

a) Dizi, tonalite ve aralık bilgisi	b) Akor bilgisi, bağlantıları ve kadanslar
c) Akorların çevrimleri	d) Akora yabancı sesler
e) Dominant Yedilisi	f) Dominant Dokuzlusu
g) Yan basamaklar	h) Alterasyon
i) Modülasyon	

3. Sonuçlar

Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dallarında yer alan armoni dersinin müzik öğretmenin mesleki becerisine nasıl ve ne yönde katkılar sağladığını, bu dersin teori, pratik, işleniş boyutlarında karşılaşılan sorunların neler olduğunu ve ne gibi çözümler üretilebileceğini araştıran bu çalışmada sonuç olarak:

- Armoni dersi, okul şarkılarının eşliklemesinde müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerisini arttırmaktadır,
- Armoni dersinin, okul şarkılarının tuşlu bir çalgı veya gitar ile eşikleme yapılmasında önemli bir rolü vardır,
- Armoni dersi okul şarkılarını eşiklemek için kapsam bakımından yeterlidir,

- Armoni dersi, çoksesliliğin tanınıp sevilmesini sağlar,
- Müzik Öğretmenliği programlarında okutulan armoni dersi içerik bakımından müzik öğretmeni yetiştirmeye uygundur,
- Armoni dersini oluşturan bütün konuların öğrenilmesini müzik öğretmenin mesleki becerisi için gereklidir,
- Olumlu sonuçlarının yanı sıra bazı olumsuz sonuçlara da ulaşılmıştır:
- Armoni dersinde kuram ile uygulama arasında ilişki kurulamamaktadır
- Armoni dersinde, uygun öğretim ortamları oluşturulamadığı için büyük bir oranda dersin hedefleri kazanılamamaktadır,
- Armoni dersinde edinilen bilgiler, ilk defa karşılaşılan bir müzik örneğini çoksesli bir çalgı ile eşliklemek için yeterli gelmemektedir,
- Eşlik modelleri üzerinde yeterince durulmamaktadır,
- Piyano, org, gitar v.b çoksesli çalgılarla yeterli sayıda eşlikleme çalışmaları yapılmamaktadır,
- Armoni dersindeki eşlikleme çalışmaları sırasında uygun parmak numaralarının kullanımına çok fazla önem gösterilmektedir.

4. Öneriler

- Yazılmış eşlikleri olan okul şarkılarının armonik analizleri yapılmalı, kullanılan armonilerin ve seçilen eşlik modellerinin uygunluğu tartışılmalı,
- Armoni eğitiminde eşliği yazılmış şarkı ya da benzeri materyallerden seçilmiş doğru ve güzel örnekler, sınıflandırılarak uygulama amaçlı kullanılmalı,
- Müzik öğretmenin, öğrencilerinin müzikal duyarlılığını geliştirebilmede eşliğin önemini kavramış olmalarını sağlamalı,
- Pasajların çalınmasında kullanılan parmak numaraları, seçilen eşlik çalgısının öğretimindeki anlayışla uyum içinde olmalı.
- Armoni Eğitimi üzerine yazılmış çok sayıda kaynaktan beslenmek ve bu kaynaklardan, yetiştirme amacına uygun bir şekilde yararlanmak gerekir,
- Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çözümlemeler için koro partisi yerine klavye partilemesi eksen alınmalı, geniş konum (açık serim) çalışmalar, kültürlenme düzeyinde tanıtılmalıdır.
- Armoni eğitimi ders programı, müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olmalı, çağdaş bir eğitim anlayışı çerçevesinde programın geliştirilmesi için çaba gösterilmelidir,
- Müzik öğretmenliği görevini doğrudan ilgilendiren bu derslerde görsel işitsel araçlar sürekli geliştirilmeli, bilgisayar eğitimine ve müzik programlarına yer verilmeli, bu alanda dış ülkelerdeki yeni yaklaşımların ürünleri de izlenmelidir.

KAYNAKLAR

- Bilgin, S. (1998).. *İlköğretim Okullarının 2 Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara
- Cangal, N. (2002). Armoni. Ankara, Arkadaş Yayınevi, s.13.
- Say, A. (2001).*Müziğin Kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sevgi, A. (2003). *Nasıl Bir Müzik Öğretmeni ?* . Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, 30-31 Ekim 2003, İnönü Üniversitesi, Malatya, Bildiriler, s.65-68.
- Sevgi, A. (2005). Müzik Öğretmenliği Mesleği Gerekleri Doğrultusunda Bir Armoni Eğitimi
- GÜ, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 25, Sayı 1 (2005) 199-211

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ